

Győri Ítéltábla

Az ügy száma: Mf.V.30.013/2024/9.

Felperes: Felperes1

(cím2)

Felperes jogi képviselője: dr. Rekeny András ügyvéd

(cím4)

Alperes: Alperes.

(cím1)

Alperes jogi képviselője: PK Ügyvédi Iroda

(cím6

eljáró ügyvéd: dr. Pete Judit)

A per tárgya: kártérítési járadék felemelése

Az elsőfokú bíróság neve és a fellebbezéssel támadott határozatának száma:

Tatabányai Törvényszék, 54.M.70.020/2022/54.

A fellebbezést előterjesztő fél és a fellebbezés sorszáma:

Felperes: 55.

Csatlakozó fellebbezés:

Alperes: 5.

Í t é l e t:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja.

Az ítéltábla az alperes által a felperes részére folyósított kártérítési járadék összegét 2020. március 1. napjától havi 102.514 (százkétezer-ötszáztizennégy) forint összegre felemeli, és kötelezi az alperest, hogy minden hónapban előre esedékesen, a hónap 10. napjáig 102.514 (százkétezer-ötszáztizennégy) forint kártérítési járadékot fizessen meg a felperesnek. Az alperes az első felemelt járadékrészt 2024. július 10. napjáig köteles megfizetni a felperesnek.

Az ítéltábla kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek a 2020. március 1. és 2023. december 31. közötti időszakra vonatkozóan 4.715.644 (négymillió-hétszáztizenezer-hatszáznegyvennégy) forint lejárt járadék-különbözetet.

Az ítéltábla kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg 76.820 (százharmincezer-háromszázkilencvenöt) forint együttes első- és másodfokú perköltséget a felperesnek.

Az ítéltábla kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a „NAV Bírósági határozatban megállapított eljárási illeték bevételi számla” megnevezésű 10032000-01070044-09060018 számú költségvetési számlára 73.810 (száztizenkilencezer-száz) forint feljegyzett elsőfokú eljárási illetéket, továbbá 60.861 (hatvanezer-nyolcszázhatvanegy) forint feljegyzett fellebbezési illetéket és 29.905 (huszonkilencezer-kilencszázöt) forint feljegyzett csatlakozó fellebbezési illetéket.

A fizetendő illeték a határozat jogerőre emelkedését követő 60. napon válik esedékessé.

Az illeték megfizetése során közleményként fel kell tüntetni az illetékfizetési kötelezettséget tartalmazó jogerős bírósági határozatot hozó bíróság megnevezését és a bírósági ügyszámot, valamint az alperes adószámát is.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

[1] A másodfokú eljárásban irányadó tényállás szerint a felperes az alperessel, illetve annak jogelődjével állt munkaviszonyban 1987. január 2-től bányászati munkakörben. A felperes a munkavégzéssel összefüggésben 2003. május 7. napján üzemi balesetet szenvedett, melyek során a válla megsérült. Az alperes a kártérítési felelősségét az üzemi balesetben elismerte. A felperes baleseti rokkantsági nyugdíj a 2007. július 4-én kelt Orvosszakértői Intézet neve szakvéleménye szerint 67%, amelyből 40%-os mértékű üzemi baleseti eredetű.

[2] A felperes munkaviszonya 2007. október 31. napjával közös megegyezéssel szűnt meg, a felperes részére III. fokozatú baleseti rokkantsági nyugdíj került megállapításra 2007.

november 1-vel. A felperes munkaviszonyának megszűnését követően a felek a kárfelelősség, kármegosztás tárgyában megállapodást kötöttek, a baleseti eredetű és az össz-szervezeti munkaképesség csökkenésének arányában, $40 \% : 67 \% = 60 \%$ -ban térítette a keresetveszteséget az alperes.

[3] Az alperes 2020. március 31-én kelt 213/2020. számú egyoldalú intézkedésében a felperest értesítette, hogy 2020. januártól mínusz 33%-os mértékű volt az átlagkereset változása, mely során az addig folyósított havi 102.514 forint összegű járadékot megszüntette.

[4] Az alperes a szakszervezettel 2017-ben megkötött megállapodásban 2019-re az átlagos éves bérfejlesztés mértékét 8%-ban határozta meg. Az alperesnél a 2019. évi tényleges átlagkereset-változás mértéke 16,86 %-os volt. 2020-ban az átlagkereset-változás mértéke – korrekció nélkül – mínusz 22,02 %, míg a pandémiás állásidő, pandémiás ügyelet és készenlét, kisgyermekesek részére juttatott pandémiás pótlék, valamint bérmaradvány adataival történő korrekcióval mínusz 32,25%-os mértékű volt.

[5] A felperes keresetlevelet terjesztett elő, amelyben kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest 2020. március 1-jétől kezdődően havonta előre esedékesen 102.514 forint keresetveszteségi járadék megfizetésére. Kötelezni kérte továbbá az alperest 2020. március 01. napjától 102.514 forint havi járadék összeg után 2021. január 01. napjától a kifizetés napjáig a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 6:48. § alapján, a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamat megfizetésére, továbbá kérte az alperes perköltségben való marasztalását.

[6] A felperes az érvényesíteni kívánt jog körében a Munka Törvénykönyvéről szóló 1992. évi XXII. törvény (a továbbiakban: régi Mt.) 174. § és 177. §, 178. §, 179. §, 181. §, 182. §, 183. § és 184. §-okat jelölte meg, valamint a kamatszámítás tekintetében a Ptk. 6:48. §-ára hivatkozott.

[7] A felperes jogi érvelésében kifejtette, hogy az alperesnél folytatott munkavégzés során üzemi balesetet szenvedett. Az alperes a régi Mt. 174. §-a értelmében a felperes részére kártérítés jogcímén keresetveszteségi járadék teljesítésére köteles. A keresetveszteségi járadékkal kapcsolatban az alperes a 213/2020. számú egyoldalú jognyilatkozatot, munkáltatói intézkedést hozott, a felperes keresetveszteségi járadékát csökkentette.

[8] A felperes kiemelte, hogy nem munkaviszonyban, hanem a munkáltató kárfelelőssége alapján kártérítési jogviszonyban áll az alperessel, erre figyelemmel nem hozhatott az alperes olyan egyoldalú jognyilatkozatot, melyben egyoldalúan dönt a járadékos keresetveszteségének csökkentéséről, illetőleg megszüntetéséről. A felperes szerint munkaviszonyra vonatkozó szabály nem biztosít az alperesnek jogi lehetőséget arra, hogy a kártérítés tárgyában egyoldalú jognyilatkozatot tegyen, és a keresetveszteségi járadékát csökkentse. A felperes keresetében rögzítette továbbá, hogy az alperes indokolása nem valós, nem valósult meg a munkabér csökkentés. Tévesen értelmezi az alperes keresetveszteségi járadékszámítás módját.

[9] Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását, valamint a felperes perköltségben történő marasztalását kérte. Kifejtette, hogy az elszámolások megküldésével értesítették felperest az éves felülvizsgálatok eredményéről, a járadék változásáról. Az elvégzett felülvizsgálat alapján az alperes továbbra is fenntartja a felperes részére korábban megküldött 2019. és 2020. évekre vonatkozó elszámolásokban foglaltakat, az azokban szereplő járadék összegeket.

[10] Munkáltatói döntés alapján a 2019. évi és a várható 2020. évi bérváltozás együttes hatását a 2020. évi kártérítési járadékok felülvizsgálata során, együttesen érvényesítette az alperes. Az elvégzett számítások során a 2018. évi elvesztett jövedelemből kiindulva előbb a 2019. évi + 8 %-os, majd a 2020. évi -33 %-os (összességében: -27,64 %) bérváltozás került érvényesítésre.

[11] 2019. december 31. napjával felmondásra került a Alperes. Kollektív Szerződése, és 2020. január 1. napjától a társaság munkavállalóira a Villamosenergia-ipari Ágazati Kollektív Szerződés előírásai vonatkoznak. Az alperes kifejtette, hogy a 43/2019. (XI. 19.) Igazgatósági határozatban a humán folyamatok végrehajtása körében az Igazgatóság felhatalmazta az elnök-vezérigazgatót a munkavállalók munkaszerződéseinek közös megegyezéssel történő módosítására. Ennek során a munkavállalókkal megtörtént a munkaszerződés módosításra vonatkozó egyeztetés, mely eredményeként valamennyi munkavállaló (111 fő) a felajánlott munkaszerződés módosítást elfogadta. A fenti intézkedések eredményeként a megvalósult bérváltozás mértéke 2020. évben – 33 % volt.

[12] Az alperes álláspontja szerint a bérváltozás a felperesre is kihatott. A felperes által balesetének időpontjában betöltött munkakör, illetve ezen munkakörhöz tartozó szakmai átlagkereset megszűnt. Az alperesnél a földalatti tevékenység, majd a Bányaüzem, mint önálló szervezeti egység is megszűnt. A munkáltatói döntés értelmében a munkabérváltozás független attól, hogy azt az év elején, közepén, vagy végén hozza meg.

[13] Az elsőfokú bíróság ítéletével az alperes által a felperes részére folyósított járadék összegét 2020. március 1. napjától havi 62.302 forintra felemelte, 2021. január 01. napjától havi 57.386 forint, 2021. július 1-től 55.795 forint, 2022. január 01. napjától havi 39.117 forint összegben határozta meg és kötelezte az alperest, hogy minden hónapban előre esedékesen, a hónap 15. napjáig 39.117 forint kártérítési járadékot fizessen meg felperesnek. Megállapította, hogy 2020. március 1. és 2023. december 31. napja között az alperesnek, a felperes javára 2.240.914 forint lejárt járadék-különbözet tartozása keletkezett, melynek 15 napon belüli megfizetésére kötelezte az alperest és 2021. január 01. napjától a kifizetés napjáig számított törvényes mértékű késedelmi kamat megfizetésére. A felperes kereseti kérelmét ezt meghaladóan elutasította. Rendelkezett arról, hogy az ítélet a lejárt, valamint a folyamatosan fizetendő keresetvesztési járadék vonatkozásában fellebbezésre tekintet nélkül végrehajtható.

A bíróság kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 7.055 forint perköltséget.

[14] Az elsőfokú bíróság a keresetről a régi Mt. 76. § (1), (2) és (5) bekezdése, a 82. § (2) és (3) bekezdése, a 152. § (1) bekezdése, a 174. § (1) bekezdése, a 177. § (1) bekezdése, a

178. § (1)-(5) bekezdése, 179. § (1) bekezdése, valamint a 184. § (1), (3) és (4) bekezdései alapján határozott.

[15] Az elsőfokú bíróság a felperes járadékigénye tekintetében elsődlegesen azt vizsgálta, hogy az alperesnél a 2020. év tekintetében bekövetkezett munkabércsökkenés a felperes járadékára kihatott-e. Ezzel összefüggésben az elsőfokú bíróság rögzítette, hogy a felperes járadékának éves felülvizsgálata során az alperesnek a nála megvalósult átlagkereset-változást kellett alapul vennie. A munkavállalók átlagkeresetének változása – a régi Mt. 76. § (5) és 82. § (1) bekezdése alapján – a munkaszerződés módosítását jelentette, függetlenül attól, hogy annak írásba foglalására sor került-e, vagy az alperes által fogantatosított béremelést a munkavállalók ráutaló magatartással elfogadták. Ennek megfelelően a régi Mt. 184. § (3) és (4) bekezdésében meghatározott munkabérnövekedés mögött minden esetben a munkavállalók munkaszerződésének módosítása áll. A régi Mt. 184. §-a nem írja elő a munkáltató kötelezettségeként, a kártérítés módosításának feltételeként, hogy a munkáltató a járadékosokkal a munkabér változtatásról egyeztessen, azaz önmagában az átlagkereset változása kihat a járadékosokra. Az elsőfokú bíróság hangsúlyozta, hogy a régi Mt. 184. §-a alapján a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: régi Ptk.) 241. §-ára figyelemmel a munkáltató lényeges körülményeiben bekövetkező változás esetén is kérhető a megállapított kártérítési járadék módosítása.

[16] Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az alperes egyoldalúan nem módosíthatta volna a kártérítési járadék összegét, az alperesnek peres eljárást kellett volna kezdeményeznie a járadék csökkentése érdekében, amennyiben annak mértékét a felperes nem fogadta el.

[17] Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a munkavállalók részére kifizetett „egyéb bér” nem a munkaszerződés-módosítás kompenzációjaként került kifizetésre és a felperes járadékának összegére az alperesnél bekövetkezett 2019. és 2020. évi átlagkereset-változás kihatott, azt a járadék összegének számításakor figyelembe kell venni.

[18] Az elsőfokú bíróság a 2019. és 2020. évi átlagkereset-változás mértéke, illetőleg az annak meghatározása során követendő módszertan vizsgálata tekintetében a régi Mt. 184. § (4) bekezdésének alkalmazásával járt el és megállapította, hogy az alperesnél a felperest a baleset előtt foglalkoztató szervezeti egység megszűnt és a baleset előtti munkakörével azonos munkavállaló nincs, a ténylegesen megvalósult átlagos éves bérfejlés (átlagkereset-változás) mértéke irányadó a járadék megállapításakor. Az elsőfokú bíróság kiemelte, hogy a bérfejlés mértékét a megvalósult és nem az előre tervezett (a szakszervezettel kötött megállapodásban rögzített) adatok határozzák meg. Az alperes a felperes által megjelölt 16,86%-os ténylegesen megvalósult béremelés mértékét annyiban vitatta, hogy az az általa meghatározott plusz 8%-os létszámváltozásból adódott. Az elsőfokú bíróság az alperes nyilatkozatát akként értelmezte, hogy az alperes álláspontja alapján az átlagkereset-változás 2019/2018 vonatkozásában valóban 16,86 %.

[19] Az elsőfokú bíróság kiemelte, hogy a régi Mt. 179. § (1) bekezdése alapján az elmaradt munkabér összegének megállapításakor a munkajogi átlagkereset számítására vonatkozó szabályok, azaz a régi Mt. 152. §-ának alkalmazásával kell eljárni. Ennek megfelelően az átlagkereset meghatározása során az utolsó négy naptári negyedévnek azokat a negyedéveket kell tekinteni, amelyekben a munkavállaló a munkaviszony fennállása alatt a

munkavégzés alapján utoljára munkabérben részesült. Erre tekintettel az alperesnél a 2018. évben foglalkoztatott összes munkavállalót figyelembe kell venni a 2018/2019. évi bérváltozás számításakor, mert a 2018. év az irányadó időszak és a 2018-as évre vonatkozó összes munkabér/munkavállaló figyelembevételével jön ki a helyes számítás. Ennek megfelelően az alperes által kért korrekciónak a létszámadatok vonatkozásában nincs helye. Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy 2018-ról 2019-re az alperesnél a ténylegesen megvalósult átlagos éves bérfejllesztés mértéke 16,86 % volt.

[20] A 2020. év tekintetében az alperes által hivatkozott korrekciós tényezők értékelésével összefüggésben az elsőfokú bíróság a régi Mt. 152. § (1) bekezdése szerint az átlagszámítás alapjául szolgáló időszakra (irányadó időszak) kifizetett munkabér időarányosan számított átlagát vette figyelembe. Az alperes 2020-ban a pandémia alatt állásidőre járó juttatást fizetett azon munkavállalóknak, akik a koronavírussal történő megfertőződés lehetősége miatt a munkavégzési kötelezettség alól mentesültek. A „pandémiás ügylet és készenlét” címén teljesített kifizetések indoka az volt, hogy a pandémiás helyzetre tekintettel 2020. március 16. napjától kezdődően az alperes készenlét teljesítésével bízott meg munkavállalókat, amely időszakra az érintettek 35 %-os bérpótlékban részesültek. Az elsőfokú bíróság a régi Mt. 184. § (4) bekezdésének alkalmazásával összefüggésben arra vont le következtetést, hogy ezeket a kifizetéseket a keresetváltozás mértékének meghatározásakor számításba kell venni, mert azok munkabérjellegű juttatások voltak, és az alperes egészénél megvalósult átlagkeresetváltozást kellett figyelembe venni.

[21] A kisgyermekesek részére juttatott „pandémiás pótlék” tekintetében az elsőfokú bíróság rögzítette, hogy a juttatás célja az volt, hogy az iskolák és óvodák váratlan bezárása miatt az érintett munkavállalók fel tudjanak készülni a gyermekfelügyelet megoldására. A juttatás céljára és tartalmára tekintettel az elsőfokú bíróság arra vont következtetést, hogy ez egyfajta segély, szociális juttatás volt azon munkavállalók számára, akiknek 14 éven aluli gyermek neveléséről, felügyeletéről kellett gondoskodni a közoktatási intézmények bezárása idején. A „pandémiás pótlék” ennél fogva nem tekinthető munkabérjellegű juttatásnak, ezért a járadékszámítás alapjául szolgáló átlagkeresetváltozás mértékének meghatározásakor nem vehető figyelembe.

[22] A „bérmaradvány” címén kifizetett juttatás értékelése tekintetében az elsőfokú bíróság nem ítélte alaposnak azt az alperesi hivatkozást, hogy a bérmaradványjuttatás kifizetésére a létszám csökkenéséből adódó többletfeladatok és egyéb eseti jellegű feladatok ellátása miatt került sor, és ezért azt a régi Mt. 178. § (5) bekezdése alapján nem kell figyelembe venni. A kifizetett juttatás az elsőfokú bíróság megállapítása szerint munkabérnek minősül és azzal a régi Mt. 184. § (3) és (4) bekezdése szerint számolni kell.

[23] A járadék összegének meghatározásakor az elsőfokú bíróság annak figyelembevételével járt el, hogy az alperes alapvetően a felperes jogi érvelését támadta, így a felperes számítását a bíróság elfogadta. Megállapította ezen számítás alapján, hogy 2020. évben az alperesnél az átlagkereset 22,02 %-os mértékben csökkent, amelyre tekintettel – a rokkantsági ellátás beszámításával – a felperes havi 62.302 forint járadékra lenne jogosult.

[24] A bíróság továbbá megállapította, hogy 2021. január 01. napjától havi 57.386 forintot, 2021. július 01. napjától havi 55.795 forintot, 2022. január 01. napjától havi 39.117 forintot

köteles alperes megfizetni kártérítési járadék jogcímén felperes részére. A bíróság a levonások körében figyelembe vette a 2021., 2022., 2023-as évek vonatkozásában felperes által csatolt jövedelemigazolások szerint a megtérülő jövedelmek összegét.

[25] Az elsőfokú bíróság a perköltség viseléséről a pernyertesség-pervesztesség (61%-39%) arányában az alperesre terhebben rendelkezett.

[26] A felperes törvényes határidőn belül fellebbezéssel élt, kérte, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú ítélet megváltoztatásával kereseti kérelmének teljes egészében adjon helyt, valamint kötelezze az alperest az első- és másodfokú perköltségének megfizetésére. Álláspontja szerint az elsőfokú ítélet sérti a régi Mt. 177. § (1) bekezdését, a 179. § (1) bekezdését, valamint a 184. § (1) és (3) bekezdését, továbbá a Pp. 279. § (1) bekezdését is.

[27] A felperes fellebbezésében vitatta, hogy 2019. december 31. napjával felmondásra került a Alperes. Kollektív Szerződése, továbbá, hogy 2020. január 1. napjától az alperes munkavállalóra a Villamosenergia-ipari Ágazati Kollektív Szerződést kellene alkalmazni, illetve, hogy ezen szerződés rendelkezései alapján az alperes munkavállalóinak átlagkeresete csökkent, amely kihatott a keresetvesztési járadékának számítására is. Érvelése szerint az „új” kollektív szerződés kondíciói vele szemben nem hatályosak, és ezért a keresetvesztési járadék számításánál, illetve az elmaradt jövedelem meghatározásánál annak rendelkezéseit figyelmen kívül kell hagyni. Az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta, hogy az alperes a bércsökkenést mínusz 33 %-os mértékűnek adta elő, amely azonban valótlan állítás, mert 2018. és 2019. között 16,86 %-kal nőtt, míg 2019. és 2020. között 22,02 (22,05 %) %-kal csökkent az átlagkereset az alperesnél. Erre figyelemmel nem lehet csökkenteni keresetvesztését, mert az eljárásban beszerzett okirati bizonyítékokból az tűnik ki, hogy a még aktív munkavállalók 33 %-os bércsökkenését más juttatásokkal kompenzálták.

[28] Hivatkozott a Kúria Mfv.VIII.10.052/2023/6. számú végzésére, mely szerint „[61] Fentiekből következően lehetőség van a kártérítési járadék módosítására, amelynek azonban feltétele, hogy azt már egy korábbi időpontban megállapították. A törvény nem szűkíti ennek lehetőségét arra az esetre, ha a kártérítést a bíróság állapította meg. A kártérítés módjában, időtartamában, mértékében a felek peren kívül is megállapodhatnak, mint ahogy ez jelen esetben is történt. Az alperes által megállapított kártérítési járadékot a felperes elfogadta, a járadék folyósításában és összecszerűségében a felek egyező akaratukat kinyilvánították. Nincs jogi akadálya annak, hogy a megállapodást később közösen módosítsák. Arra is lehetőségük van, hogy az ilyen megállapodás bíróság által történő megváltoztatását kérjék, e módosításra azonban nem egyoldalú intézkedés, csak kérelem alapján kerülhet sor. [62] A Kúria következetes gyakorlata szerint (Mfv.VIII.10.091/2022/5; Mfv.VIII.10.037/2023/4.) ebből következően a munkáltatónak nincs lehetősége arra, hogy a kártérítést egyoldalúan csökkentse vagy megszüntesse. Ebből pedig arra a következtetésre kell jutni, hogy erről vagy újabb megállapodás köthető, vagy módosítás végett a bírósághoz kell fordulni. Az alperes a perben mindvégig arra hivatkozott, hogy a felperesnek nincs mostanra kára, mert öregségi nyugdíjban részesül, erre vonatkozó igényét, vagyis a kártérítési járadék jövőben történő megszüntetését neki kell érvényesíteni.”.

[29] A felperes álláspontja szerint az alperes egyoldalú intézkedésével nem módosíthatta a felperes járadékának összegét, arra csak kérelem alapján kerülhet sor. Kérelmet az alperes

viszontkereset formájában nem terjesztett elő, ezért e körben az alperesnek nem volt olyan – a megváltoztatásra irányuló igényével kapcsolatos – kérelme, amely alapján lehetőség lett volna a járadék összegének csökkentésére. Az alperesnek a bírósághoz kellett volna fordulnia, amennyiben a felperessel való egyeztetés nem vezet eredményre. Mivel ez nem történt meg, a járadék csökkentésének nem volt jogalapja.

[30] A felperes sérelmezte azt is, hogy az elsőfokú bíróság tévesen rendelkezett a 2021., 2022., 2023. években folyósított társadalombiztosítási ellátás megtérülésként való figyelembevételéről, ezért az ítélet a régi Mt. 182. § bekezdésébe is ütközik. A perben sem a szakértői bizonyítás, sem az alperes nyilatkozatai alapján nem vált ismertté a 2020. évet követő elmaradt jövedelmek összege, azok változása, ezért a 2020. évet követő megtérülések ez esetben nem vehetőek figyelembe.

[31] Mindezekre figyelemmel kérte, hogy a kereseti kérelmének helyt adva a másodfokú bíróság a járadékát 2020. március 1-től 102.512 forint/hó összegre emelje fel, továbbá rendelkezzen a 2024. január 31-ig lejárt járadék 4.818.158 forint összegre való felemeléséről is.

[32] Az alperes csatlakozó fellebbezést nyújtott be, elsődlegesen kérte az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását, a felperes keresetének elutasítását, másodlagosan az ítélet hatályon kívül helyezését, új eljárás lefolytatását, új határozat hozatalát. Az elsőfokú ítélet felülbírálatát a Pp. 369. § (3) a), c) és d) pontjára figyelemmel kérte. E tekintetben hivatkozott arra, hogy az elsőfokú ítélet nem felel meg a régi Mt. 174. § (1) bekezdésének, a 177. § (1) bekezdésének, a 178. § (1) bekezdésének, valamint a 184. § (1) bekezdésének, az régi Ptk. 155. §-nak, a BH 2005.5.191-ben, az MK 111. állásfoglalásában foglaltaknak sem. Az elsőfokú eljárás szabályszerűségének felülbírálatát a Pp. 369. § (1) bekezdésére utalva kérte, mert álláspontja szerint az ítélet sérti a Pp. 265. §, 279. § és 237. §-ait.

[33] Az alperes hivatkozott a BH2005.5.191. számú eseti döntésre, valamint az MK 111. számú állásfoglalásban foglaltakra, mely szerint a perbeli esetben korrekciót kell végrehajtani az általa szolgáltatott béradatok vonatkozásában, mert a pandémia, valamint a létszámcsökkentésből eredő többletfeladatok miatt kifizetett összegek nem minden munkavállalót érintettek. A felperest továbbfoglalkoztatása esetén munkaköréből kifolyólag, vagy ha nem éri baleset, akkor sem érintették volna ezen kifizetések, ez pedig nem hagyható figyelmen kívül a régi Mt. 184. § (4) bekezdésének értelmezésekor sem. Az alperes álláspontja szerint a járadékos nem hozható kedvezőbb helyzetbe, mint azon munkavállaló, aki még mindig aktívan az alperessel áll munkaviszonyban. A pandémiás időszakban kifizetett juttatások csak az aktív munkaviszonyban állókat érintették és nem minden munkavállalót. A bérmaradvány összege is hasonló kifizetés és kizárólag a létszámváltozásból fakadóan az aktív munkavállalók részére került kifizetésre. Az alperesnél a korrekciós tételekkel együtt 2020. évre vonatkozóan 22,02 %-os bércsökkenés valósult meg, a korrekciós tételek figyelmen kívül hagyásával 32,25 %-os a bércsökkenés. Nem lehet megalapozott egy olyan járadék megállapítása, amely a járadékosokat előnyösebb helyzetbe hozza, mint akik jelenleg munkát végeznek.

[34] A felperes a csatlakozó fellebbezési ellenkérelemben kifejtette, hogy az alperes csatlakozó fellebbezése nem alapos, az elsőfokú ítéletnek sem a megváltoztatása, sem a hatályon kívül helyezése nem indokolt.

[35] A felperes fellebbezése megalapozott, az alperes csatlakozó fellebbezése nem alapos.

[36] A másodfokú bíróság a Pp. 376. § (1) alapján a fellebbezést tárgyaláson kívül bírálta el, megállapította, hogy a Pp. 379. §-ban, illetve a 380. §-ban írt kötelező hatályon kívül helyezési ok a perbeli esetben nem merült fel.

[37] A másodfokú bíróság az alperes csatlakozó fellebbezésben foglaltakra figyelemmel elsődlegesen azt vizsgálta, hogy a Pp. 381. § (2) bekezdése alapján indokolt-e az ítélet hatályon kívül helyezése, felmerül-e az elsőfokú eljárás megismétlésének szükségessége. A másodfokú bíróság azt állapította meg, hogy az elsőfokú bíróság a Pp. 265. § és 237. § rendelkezéseit nem sértette meg, nem állapítható meg eljárási szabálysértés, ami indokoltá tenné az elsőfokú eljárás megismétlését.

[38] A másodfokú bíróság megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a felperes egészségkárosodásának bekövetkezése, valamint a felek közötti munkaviszony megszűntetésének időpontjára tekintettel helyesen foglalt állást a tekintetben, hogy a kereset elbírálása során kizárólag a régi Mt. kártérítésre vonatkozó rendelkezései alkalmazandók.

[39] Hangsúlyozza a másodfokú bíróság, hogy a felperes módosított kereseti kérelmében 2020. március 1-től változatlanul 102.514 forint összegű havi kártérítési járadék megfizetésére kérte kötelezni az alperest, és ezen marasztalásra irányuló kereseti kérelem jogalapjaként feltüntette a régi Mt. 174. §-át, 177. §-át, 179. § (1) bekezdését és a 184. §-át. A felperes kifejtette a jogi érvelését, csatolta okirati bizonyítékait.

[40] A másodfokú bíróság álláspontja szerint a felperes fellebbezési kérelmében helyesen hivatkozott arra, hogy a bíróságnak abban a kérdésben kellett döntenie, hogy az alperes a felek által peren kívüli megállapodással a felperes javára megállapított, az alperest terhelő kártérítési járadékfizetési kötelezettséget, illetve annak teljesítését egyoldalúan jogosult volt-e csökkenteni vagy sem.

[41] Megállapítható, hogy a felperes, valamint az alperes között megállapodás jött létre a felperes kártérítési járadéka tárgyában, amelynek tartalmát az alperes a perben nem vitatta, illetve amelyre nézve a felperes okirati bizonyítékokat csatolt. A másodfokú bíróság arra vont le következtetést, hogy a felperes a releváns tényeket a perben bizonyította, az alperes alaptalanul hivatkozott a Pp. 265. § (1) bekezdésének a megsértésére.

[42] A másodfokú bíróság figyelemmel volt a régi Mt. 184. § (1) bekezdésére, amely szerint, ha a kártérítés megállapítása után változás következik be a sérelmet szenvedő munkavállaló lényeges körülményeiben, mind a károsult, mind a munkáltató, illetőleg felelősségbiztosítás alapján nyújtott kártérítés esetén a biztosító a megállapított kártérítés módosítását kérheti.

[43] A régi Mt. 184. § (1) bekezdése lehetőséget biztosít a kártérítési járadék módosítására, amennyiben azt egy korábbi időpontban már megállapították, függetlenül attól, hogy a munkáltató járadékfizetési kötelezettsége a bíróság jogerős határozatán vagy a felek megállapodásán alapul. Ezen jogszabályi rendelkezés értelmében nincs jogi akadálya annak, hogy a felek a megállapodást utóbb módosítsák, illetve bármelyik fél annak bíróság által történő módosítását kérje. A régi Mt. 184. § (1) bekezdése alapján a munkáltatónak nincs lehetősége arra, hogy a megállapodásban meghatározott kártérítési járadékot egyoldalúan csökkentse vagy megszüntesse.

[44] A másodfokú bíróság hangsúlyozza továbbá, hogy a régi Mt. 184. § (1) bekezdése értelmében a korábban megállapított kártérítés módosításának feltétele a sérelmet szenvedett munkavállaló lényeges körülményeiben a kártérítés megállapítása után bekövetkezett változás.

[45] A felek között 2018. évben létrejött megállapodásra tekintettel a régi Mt. 184. § (1) bekezdése alapján az alperesnek nem volt lehetősége arra, hogy a kártérítési járadék összegét egyoldalúan csökkentse.

[46] A másodfokú bíróság az összecszerűség tekintetében hangsúlyozza, hogy az alperes által nem volt vitatott, hogy 2020. január 1-én 102.514 forint volt a havi járadék összege, 2020. márciusig ezt az összeget folyósította az alperes. A felperest 2020. március 1-től 2023. december 31-ig terjedő időszakra az alperes által folyósított járadék beszámításával 4.715.644 forint lejárt járadék különbözet illeti meg. A felperes a régi Mt. 174.§ (1) bekezdése, illetve 177. § (1) bekezdése szerinti kártérítési járadékfizetés (továbbfolyósítás) iránti igénye az alperessel létrejött megállapodáson alapul, a perben a kár összegének további bizonyítása nem volt szükséges. Az alperes nem hivatkozott az elsőfokú eljárás során arra, hogy a felperes körülményeiben változás történt, azt adta elő, hogy az alperesnél munkabér csökkentésre került sor 2020-ban, és álláspontja szerint ez hat ki a felperes járadékának összegére is.

[47] Az alperes a fentiekben kifejtettek szerint a felperest megillető kártérítési járadék egyoldalú csökkentésére nem volt jogosult és ezért a felperes megalapozottan terjesztette elő a járadék továbbfolyósítása iránti igényét az alperessel szemben. Hangsúlyozandó, hogy az alperes a régi Mt. 184. § (1) bekezdése alapján a felek közötti megállapodáson alapuló járadék megváltoztatása iránt igényérvényesítéssel a bíróság előtt nem élt, illetve a felperes által indított perben a Pp. 204. § (1) bekezdése szerinti viszontkeresetet sem terjesztett elő ezen igénye érvényesítése érdekében.

[48] A másodfokú bíróság rámutat arra, hogy a Pp. 204. § (1) bekezdése szerint az alperes a felperes ellen – a keresettel érvényesíteni kívánt joggal azonos jogviszonyból eredő joga iránt – írásban előterjesztett viszontkereset-levéllel viszontkeresetet indíthat. A viszontkereset-levelet – az (5) bekezdésben foglalt kivétellel – a kereset közlésétől számított negyvenöt napon belül vagy a bíróság által az ellenkérelem előterjesztésére meghosszabbított határidőn belül, de legkésőbb az írásbeli ellenkérelem, illetve beszámítást tartalmazó irat előterjesztésével egyidejűleg kell benyújtani.

[49] A Pp. 204. § (1) bekezdése alapján az alperesnek a felperes által indított perben volt lehetősége, hogy a jövőre nézve a kártérítési járadék leszállítása, illetve megszüntetése iránt viszontkeresettel éljen a felperessel szemben. A Pp. 204. § (1) bekezdése értelmében az erre nyitva álló határidő a perben 2020. október 26-án járt le. Mivel ezen eljárásjogi lehetőséggel az alperes nem élt, a kártérítési járadék megállapításának megfizetésére irányuló kereset vagy viszontkereset hiányában arról a Pp. 342. § (1) bekezdése alapján a bíróságnak nincs lehetősége dönteni, mivel az érdemi döntés nem terjeszkedhet túl a kereseti kérelmen, az ellenkérelmen. A másodfokú bíróság hangsúlyozza, hogy a Kúria Pfv.III.21.315/2019/6. számú ítéletével ezzel egyezően foglalt állást a nyugdíjpótló járadék érvényesíthetőségének eljárásjogi feltétele tekintetében, továbbá ugyanezt az álláspontot rögzíti az Mfv.VIII.10.091/2022/5., az Mfv.VIII.10.137/2022/6., az Mfv.VIII.10.052/2023/6. és az Mfv.V.10.003/2024/7. számú ítélet is.

[50] A fentiekre figyelemmel, mivel a felperes kereseti kérelme a kártérítési járadék megállapítására irányuló megállapodásban foglaltak szerinti járadék megfizetésére irányult, az alperes által előadott jogi érvelés mentén, a járadék leszállítására vonatkozó alperesi viszontkereset előterjesztése nélkül a bíróság nem határozhat a járadék módosításáról. Az alperes igénye viszontkereset előterjesztése hiányában nem kerülhetett elbírálásra, a másodfokú bíróság érdemben nem vizsgálta az alperes csatlakozó fellebbezési kérelemben az összecszerűség vonatkozásában előterjesztett érveit. A másodfokú bíróság ezzel összefüggésben megjegyzi, hogy az alperes ugyanakkor továbbra sincs elzárva attól, hogy a régi Mt. 184. § (1) bekezdése alapján keresettel éljen a felperessel szemben a megállapodás alapján folyósított járadék módosítása iránt.

[51] A fentiekben részletezettek szerint a másodfokú bíróság egyrészt megállapította, hogy lényeges eljárási szabálysértés hiányában a Pp. 381. §-a alapján nem volt helye az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésének. A másodfokú bíróság megállapította, hogy az elsőfokú bíróság az anyagi jogszabályokat csak részben alkalmazta helyesen, a régi Mt. 184. § (1) bekezdésében foglaltak alkalmazásával nem értett egyet. A másodfokú bíróság megállapította továbbá, hogy az elsőfokú bíróság a Pp. 279. §-át is megsértette, mert az alperes nem bizonyította, hogy jogosult volt a kártérítési járadék egyoldalú csökkentésére. A másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet a Pp. 383. § (2) bekezdésére utalva részben megváltoztatta.

[52] A másodfokú bíróság a Pp. 83. § (1) bekezdése szerint kötelezte a fellebbezési eljárásban is pervesztes alperest a felperes jogi képviselőjével összefüggésben felmerült ügyvédi munkadíjának megfizetésére, amelynek összegét a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontjának és (5) és (6) bekezdésének alkalmazásával az elsőfokú- és másodfokú eljárásra együttesen 76.820 forintban állapította meg.

[53] A másodfokú eljárással összefüggésben a Pp. 21. § (3) bekezdés a) pontja és az (5) bekezdése, valamint az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 39. § (1) bekezdése és 46. § (1) bekezdése alapján 73.810 forint feljegyzett elsőfokú és 38.603 forint feljegyzett fellebbezési illeték és 29.905 forint csatlakozó fellebbezési illeték merült fel, amelynek megfizetésére a másodfokú bíróság a Pp. 83. § (1) bekezdése és a 102. § (1) bekezdése szerint a pervesztes alperest kötelezte.

[54] Az ítélet ellen a Pp. 365. § (2) bekezdésében foglaltak szerint nincs helye fellebbezésnek.

Győr, 2024. május 14.

Dr. Bartus Erika sk.

Dr. Mózsai Gábor sk.

Dr. Molnár Andrea sk.

a tanács elnöke

előadó bíró

bíró